

[Stinus.]

Europa og drøftelser om balanceret nedtrapning af de militære styrker, uheldigt valgt. Det måtte dog være naturligt, om man afventede resultaterne af disse forhandlinger, før man tog stilling til en ny alliance. Efter radikal opfattelse bør den igangværende afspænding mellem Øst og Vest føre til, at de to pagtsystemer på længere sigt afvikles. Men der tales altså ikke om en ny Atlantpagt, der tales om et nyt charter, en ny målsætning for samarbejdet, og behovet for en sådan kan ikke blot afvises.

Situationen i Europa og i verden i dag er en anden end i 1949. Grundlaget for NATO har ændret sig. Kissinger bruger vendingen, at den efterkrigsperiode, der indledtes for en generation siden, nu er afsluttet, og på baggrund af den afspænding, der lykkeligt har fundet sted i det sidste par år, kan man være enig med ham heri.

En ny målsætning for samarbejdet USA-Europa skal også forhandles inden for NATO, hvor de militære spørgsmål efter radikal opfattelse hører hjemme og vedblivende bør gøre det, og mellem USA og EF, fo så vidt angår det økonomiske og handelspolitiske samarbejde. Vi er imidlertid urealistiske, hvis vi ikke erkender, at der er en sammenhæng mellem disse spørgsmål. Denne sammenhæng kommer også vi til at tage hensyn til i forhandlingerne.

Kissinger må bære sin del af ansvaret for, at hans tale i første omgang blev misforstået og miskommenteret. Hans bemærkninger om, at også Japan måtte indgå som et led i det kommende samarbejde, for at dette kan være levedygtigt, kunne opfattes som en geografisk udvidelse af Atlantpagten. Noget sådant kan næppe have været tanken og må i alt fald ganske afvises. Atlantpagten har strakt sig mere end nok i geografisk henseende.

Til hr. Knud Østergaard den bemærkning: det radikale venstre fastholder 1 års opsigelsesfristen.

Et enkelt afsnit i Kissingers tale kan give grund til foruroligelse, nemlig afsnittet om samarbejdet over for de olieproducerende lande. Måske ligger der ikke andet end et naturligt ønske om en vis samordning af politikken — man ønsker at undgå rivalisering mellem olieforbrugerne — måske ligger

der virkelig, som antydnet i flere kommentarer, et ønske om at danne en blok, en magtblok af rige lande over for de olieproducerende udviklingslande. Da spørgsmålet om en fælles holdning over for de olieproducerende lande af Kissinger er nævnt som et eksempel, kunne en sådan blok tænkes også at komme til at gælde over for andre råstofproducerende udviklingslande. Noget sådant kan vi ikke indlade os på. Det ville være ganske i strid med vor egen politik og i strid med den politik, vi ønsker EF skal føre over for den tredje verden. Noget andet er, om ikke tiden er kommet, da vi for alvor skal til at inddrage hele spørgsmålet om ressourceforbruget i udenrigspolitikken.

Både på det økonomiske og handelspolitiske område, og hvad angår den bredere udenrigspolitik, ønsker vi en åben politik. Hvis dette kan blive indholdet af et nyt charter, en ny fælles målsætning, vil der være noget positivt i det. Vi går ud fra, at de amerikanske tanker vil komme til at indtage en fremtrædende plads på det NATO-ministerrådsmøde, der skal finde sted i København her i juni, og vi forventer, at regeringen løbende vil holde folketinget og befolkningen underrettet om de overvejelser, man fra dansk side også i en de-ni-sammenhæng på det udenrigspolitiske område gør sig i anledning af det amerikanske udspil.

Kun få af folketingets medlemmer har haft lejlighed til at se, endsige læse, den beretning fra FN's 27. generalforsamling, som rettelig burde danne baggrund for en væsentlig del af denne debat. Det er beklageligt, at det heller ikke i år lykkedes at få beretningen frem til alle folketingets medlemmer før den udenrigspolitiske debat. Til gengæld kan vi glæde os over, at indledningen til beretningen til folketinget allerede for over 1 måned siden er offentliggjort og omdelt til folketingets medlemmer, så tidligt, at 27. generalforsamling endnu var i erindring, og så tidligt, at indholdet af indledningen fuldt ud kunne komme til at indgå i debatten i dag. Denne indledning indeholder som sædvanlig en udmærket oversigt over og vurdering af begivenhederne på efterårets FN-generalforsamling.

Hverken FN-afsnittet i udenrigsministerens redegørelse eller beretningen fra generalforsamlingen giver udtryk for eller anled-